Zpráva ze služební cesty do Polska ve dnech 14.-19.5.2002. 47. Knižní veletrh ve Varšavě

Předkládá: Mgr. Zdeňka Měchurová- ODZL

Účel cesty: 47. Mezinárodní knižní veletrh ve Varšavě
Návštěva Oddělení mezinárodní výměny oficiálních publikací a oddělení akvizice
Národní knihovny ve Varšavě

Ubytování: Služební byt BNW

Program: Dne 14.5. 2002 večer odjezd z Prahy, příjezd do Varšavy 15.5. ráno. Ubytování a nezbytné formality. 10.00 účast na zahájení veletrhu. 15.5. - 19.5.2002 pobyt a účast na akcích veletrhu. 17.5. dopoledne jednání v oddělení mezinárodní výměny oficiálních publikací. Odpoledne jednání v oddělení akvizice. V neděli 19.5. večer odjezd do Prahy. Příjezd do Prahy 20.5.2002 ráno.

47.knižní mezinárodní veletrh se letos konal ve dnech 15. - 19.5.2002. Přijelo 503 vystavovatelů z 24 zemí. 192 vystavovatelů bylo z Polska a 311 ze zahraničí.

Letošní veletrh byl ve znamení Evroposké unie- to znamená, že se představovaly kandidátské země z východní Evropy. Dále byl v programu zařazen den Litvy a den Lotyšska. V tyto dny byli přítomni i spisovatelé těchto zemí, byla zde vyhlášena nejlepší kniha Pobaltských zemí 2001, kterou se stala kniha Fotografie Wilna 1858-1915, kterou vydalo Národní muzeum ve Vilniusu. Hlavní slovo v organizaci setkání a prezentaci knih mělo Litevské sdružení nakladatelů, které předvedlo litevskou produkci v průřezu . Ze spisovatelů byli přítomni G. Grajauskase a M. Ivaškiewičius.
Lotyšsko se prezentovalo zejména turisticky a konala se beseda s předsedkyní Lotyšského svazu nakladatelů paní A. Rožkalue, která mluvila o lotyšském knižním trhu, jeho struktuře a organizaci, autorských právech a možnostech obchodu a výměny.

Letos byla na veletrhu zastoupena také Česká republika a to stánkem Českého svazu knihkupců a nakladatelů, který jednak představil pražský veletrh Svět knihy a také průřez produkcí některých českých nakladatelství. Velkou expozici mělo Slovensko, které se také představilo výstavou v Národní knihovně ve Varšavě. Katalog výstavy bude zařazen do fondu naší knihovny.
Publicita, věnovaná veletrhu, byla opět velká- plakáty, pořady a rozhovory v televizi.
Ukazuje se, že myšlenka varšavských knižních veletrhů jako setkání Východu a Západu je nosná a přitahuje vystavovatele. Nicméně na letošních trzích bylo vidět že, jak přiznali organizátoři, bylo horší ekonomické zajištění. To se nakonec projevilo v menším počtu polských vystavovatelů.
Na veletrhu byly také jen v omezené míře prezentovány elektronické zdroje informací a knihy. Nově se představily některé střední školy s vydavatelskou produkcí(časopisy) a databázemi. Tradičně dobré zastoupení a hodně novinek měla polská univerzitní vydavatelství.

Zahraniční vystavovatelé se představili ve velkých expozicích (Francie, Belgie, Německo, Velká Británie, americké univerzity). Největším hitem veletrhu byl britský spisovatel Hari Kunzru, který přijel na prezentaci polského vydání své knihy Impressionista.
Z našich spisovatelů byl přítomen Jáchym Topol, který podepisoval polské vydání své knihy Sestra a překladatel polské literatury do češtiny, Václav Burian.
Tito se také účastnili setkání nazvaném Evropa,Evropa-sousedé: Blízcí a vzdálení, kde se za přítomnosti L. Engelkinga a A. Kaczowskiego, překladatelů českých knih, hovořilo o vztazích Čechů a Poláků skrze literaturu.
Pokud jde o západní vystavovatele, zdá se, že vozí méně novinek a snaží se vyprodat starší produkci. Navíc někteří byli i v Praze. Letos jsem také zaznamenala, že byla větší účast nakladatelství vydávajících beletrii než odborných nakladatelství.
Jednu část vystavovatelů tvořila nakladatelství komiksová a sci-fi literatury. Bylo také uspořádáno setkání Ars Fantastica pro milovníky tohoto žánru. Větší podíl tvořila , oproti loňsku , nakladatelství dětské literatury.
Knihy, které jsem vybrala na veletrhu, budou po prověření zaslány výměnou nebo je nakoupíme. Vybrané katalogy polských a jiných nakladatelství nám zašlou kolegové z Národní knihovny ve Varšavě. Knihy získané darem zařadíme rovněž do fondu. Materiály o veletrhu (katalog) bude předán do odboru knihovnictví.
Vzhledem k tomu, že odborná literatura je prezentována ve velké míře na podzimním veletrhu v Krakově, navrhuji střídat účast na obou veletrzích.

Mezinárodní výměna oficiálních publikací

Dne 17.5. jsem se setkala s vedoucí oddělení MVOP Elźbietou Suchockou. Před rokem bylo toto oddělení reorganizováno. MVOP funguje jako samostatné oddělení v rámci Odboru doplňování fondů. V současné době má 3 pracovníky. Úzce spolupracuje s oddělením akvizice.

Mezinárodní výměna oficiálních publikací je v Polsku prováděna na základě vyhlášky č.8/1972, která vyšla v Dzienniku Ustaw RP. Zde se ve smyslu dohody UNESCO ustanovuje Národní knihovna ve Varšavě garantem výměny oficiálních publikací a tato vyhláška k tomu vytváří podmínky.

Oficiální publikace a časopisy, které knihovna vyměňuje s Národními knihovnami v Evropě a Americe, dostává knihovna zdarma v potřebném počtu výtisků.(Nejedná se však o povinný výtisk- ten je mimo tuto výměnu). Oficiální publikace, které knihovna přijímá, jsou redistribuovány polským institucím dle jejich požadavků, profilové publikace a časopisy jsou zařazovány do fondu Národní knihovny. Do oddělení také přicházejí dary, z kterých je vybírána profilová literatura pro knihovnu a ostatní nabízena partnerům výměny v Polsku. Celkový počet partnerů domácích i zahraničních je okolo 100. V oddělení se eviduje příjem zahraničních materiálů, příjem domácí produkce na výměnu, vede se adresář zahraničních a polských partnerů a evidence zásilek. Tyto evidence tvoří zvláštní databázi v systému MAK.
Nevyměňují se oficiální publikace na jiných nosičích- t.j. CD a mikrofiších. Všechny CD a mikrofiše chodí do oddělení, které se zabývá získáváním těchto informačních zdrojů.

Rozpočet oddělení pokrývá jenom nákup reklamovaných časopisů a publikací v případě, že už není k dispozici zdarma. Poštovné se hradí z celkového rozpočtu na provoz knihovny. Výměna oficiálních publikací je pokládána za službu Národní knihovny ostatním knihovnám v Polsku.

Setkání a oddělení akvizice s ved. oddělení paní Kišińskou a panem Petrem Žákem se týkalo výměny publikací, ujasnění některých nejasností ve výměně a požadavků na výměnu.

Z.Měchurová- ODZL